

2022-06-02
Ju2022/01976**Justitiedepartementet**Myndigheten för samhällsskydd och
beredskap
651 81 Karlstad

Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att bedöma vilka krav som ska ställas på skyddade utrymmen samt genomföra en inventering av sådana utrymmen

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i uppdrag att bedöma vilka krav som ska ställas på skyddade utrymmen som kan användas som skydd av civilbefolkningen vid höjd beredskap. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Fortifikationsverket.

Vidare ger regeringen MSB i uppdrag att, med de framtagna kraven som utgångspunkt, ansvara för genomförandet av en inventering av befintliga skyddade utrymmen. Exempel på information som kan efterfrågas vid inventeringen är var utrymmena finns, vem som äger dem, vad de används till i dag, hur stora de är samt hur lång tid det skulle ta att iordningsställa dem vid höjd beredskap. MSB ska inhämta de underlag som krävs för att genomföra inventeringen från kommuner, regioner, Trafikverket och Statens fastighetsverk.

MSB ska redovisa hur den samlade informationen om skyddade utrymmen bäst kan användas i det fortsatta arbetet med att stärka civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap.

Vid genomförandet av uppdraget ska MSB beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet och kommittéväsendet, bland annat utredningen om civilbefolkningens skydd vid höjd beredskap (dir. 2021:30). Försvarsmakten ska hållas informerad under uppdragets genomförande.

Uppdraget ska redovisas senast den 2 maj 2023 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Skälen för regeringens beslut

I dag saknas samlad dokumentation över vilka utrymmen som kan vara av betydelse som skyddade utrymmen.

I lagen (1994:1720) om civilt försvar definierades ett skyddat utrymme som ett utrymme som utformas och utrustas så att det ger ett skäligt skydd mot radioaktiv strålning och splitter samt i särskilt utsatta områden¹ mot byggnadsras. Det som avsågs var exempelvis underjordiska garage och källarlokalerna vars primära användningsområde var något annat än att skydda människor mot krigets verkningar, men som ändå kunde erbjuda ett fysiskt skydd.

När lagen (2006:545) om skyddsrum infördes 2006 avskaffades begreppet skyddat utrymme. Orsaken till det var en uppfattning att alla utrymmen för skydd av befolkningen i krig skulle ha samma status och vara utformade samt utrustade för att motstå verkningar av sådana stridsmedel som kan antas komma till användning i krig (propositionen Samverkan vid kris – för ett säkrare samhälle, prop. 2005/06:133).

¹ Ett särskilt utsatt område definierades i lagen om civilt försvar som ett område som kommuner vid krig ansåg skulle bli särskilt utsatt för verkningar av stridshandlingar.

Även om skyddade utrymmen inte håller samma skyddsnivå som skyddsrum är det ett effektivt sätt att vid höjd beredskap snabbt öka skyddsnivån i hela samhället. Regeringens bedömning är att sådana utrymmen kan erbjuda ett fysiskt skydd för civilbefolkningen på platser där det saknas skyddsrum eller där antalet skyddsrumspatser är begränsat, och att det därför är viktigt med tillgänglig information om var sådana utrymmen finns.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Anna-Karin Lindberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, ESA, K
Försvarsdepartementet/MFI, MFU
Infrastrukturdepartementet/US
Justitiedepartementet/L4, PO
Socialdepartementet/FS
Fortifikationsverket
Försvarsmakten
Statens fastighetsverk
Sveriges Kommuner och Regioner
Totalförsvarets forskningsinstitut
Trafikverket